

ԵՂԵՒԻՆԵՒՆ ՏԱԿ

(Շար. տես թագմ. 1980 էջ 186)

Զ.

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹՅՈՒՆ ՄԵՆ ԱԽՈՐ ԲԵՌԹԵԱՆ ՄԷՋ

Կ'ողջունեմ զգեզ ես ալ սուրբ խաչ այս
մեռաւոր վայրին մէջ, այս լուսեան երեւ-
կոյին, որ փոխանակ հեռացած խաւարած
արեգակին՝ կը լուսաւորեն համայն տիեզերքը
հոգեղէն լոյսով: Բոլոր հաւատացեալներուն
հետ ես ալ կ'երկրպագեմ կողբէդ կախուած
Քանին Աստուծոյ, որ զգեզ իրբեւ զէնք,
իրբեւ գաւազան մը, իրբեւ փրկութեան
գործիք մը եւ աշխարհը վարեալու ղեկ մը
գործածեց. հուսկ իր եկեղեցւոյն թողուց
որպէս յոյսի նշան, լոյսի կանթեղ այս խա-
ւար կեանքին մէջ:

Դու մարտիրոսներու միակ խրախոյսը,
վշտացածներու ափովանքը, տառապանքէն
ընկճուածներուն մխիթարութիւնը, ճշմար-
տութիւնը փնտռողներու խորհուրդը, զրո-
սանքը նորոգ ուխտեալներուն, կուսանքնե-
րու պարանոցին զարդ, ծերերու գաւազան
է ամէն հասակի օգնական: Մոլորութիւն-
րու ամբուսութիւնները տապալող բաղիտար,
որ Արամազդի մեհեանները փոշիացուցիր և
Աստղիկի բազինները կորստեցիր, խախտ-
եցիր հպարտներու աթոռները, և բար-
ձրացուցիր այս աշխարհիս արհամարհուած
ներն ու խոնարհները: Միայն Դուն ես որ
սրտերու հնոցէն մարեցիր սխալաւորութիւնն
ու նախանձը և անհամար ախտերու հրդեհը,
և այն տեղ իրբեւ փուշերու և հողակոշտե-
րու մէջ բուսցուցիր հեզութիւնն ու ողջա-
խոհութիւնը և խաղաղութեան համոյսը:
Դուն եղար ամենի աւելին հեզամարտը
եղին հետ կապուելու լուծը, քեզմով ինծը
ուլին, գայլերը գառներուն հետ նոյն մար-
գերուն մէջ անվախ արածեցան: Քեզմով
կը կատարուին զարմանալի խորհուրդներ:
Դուն կը մաքրեն ախտերու բոյները և մար-
գերը կը գասեն հրեշտակներու կարգին:

Ընտրուածներու ճակտին իրբեւ նշան կը
գրուիս, ու զանոնք կեանքի ամէն փորձանք-
ներէն կը պաշտպանես. կեանքեր կ'առաջ-
նորդես, վտանգները կը փարատես, մահ-

ուսն կը խառնես քաղցրացուցիչ բան մը,
և կտրելով յաւիտենականութեան անդունդ-
ները, զորշակներով ու պսակներով պնդուած
քու մարտիրոսներդ կը վերացնես ու կը
տանիս յաւիտենականութեան երջանիկ կա-
յանը: . . . Այնտեղ իմ հոգիս ալ կը փա-
փաքի փութով հասնիլ, բոլոր յոյսը զնելով
քու վրադ զոհուած իմ Յիսուսիս շարա-
րանքներուն, ցաւերուն և արիւնի կաթիլ-
ներուն վրայ. որուն այժմէն իսկ կը կոչեմ
բոլոր հոգևո՛վ ապաւինած: Զիս ալ յիշէ
Յիսուս կեանքիս վերջին օրը, ինչպէս առա-
ջին օրը, զիս ալ յիշէ քու փառքերուդ մէջ,
ինչպէս ցաւերուդ առնն, յիշէ զիս Յիսուս
բոլոր հաւատացեալներուդ հետ արքայու-
թեանդ մէջ, ինչպէս և այստեղ շարարան-
քիդ փայտին վրայէն: . . .

Ո՛վ Քրիստոս, միթէ դու միայն անոնց
համար եկար մարմնացար որ աւետարանի
լոյսով ծնան. չկայ արդեօք կտոր մը յոյս,
կտոր մը վայելք եւ անոնց համար որոնք
դես չեն լսած քու աւետարանիդ ամենա-
քաղցր ձայնը: Միթէ կորան յաւիտենապէս,
պիտի կորսուին առանց փրկութեան այն
անթիւ ազգերը իրենց վայրենի լեզուներով
բարբերով, բիրաւոր սերունդներ՝ յիսուն
դարերու շրջանին մէջ քու երեւումէդ ա-
ռաջ, և հաղաբարութիւններկայ դարուս մէջ:
Ա՛հ քաւ լիցի, դու զթած ես տէր, եթէ
քու ըսածիդ համեմատ՝ մենք որ չար ենք,
և գիտենք բարիք ընել մեր աղաքներուն,
որչափ աւելի դու, որ հաստարակաց հայրն
ու խնամողն եմ, պիտի չմոռնաս և անոնք որ
իրենց մտքին մէջ դրո՛մուած քու բնական
լոյսիդ ճամբով գնացին: Եղաւ ժամանակ
մը որ իրբեւ փրկիչ եկար, այլ դու փրկելու
համար ժամանակի պէտք չունիս: Մեզքի և
մուրութեան թանձր խաւարները ճեղքելով
դու ծագեցար աշխարհի լոյս, դու որ լոյս
էիր արեգակէն ալ առաջ:

Միակ պատարագողն ու պատարագը դուն

եղար, զու զոհագործումը բովանդակ աշխարհիս, յաւիտեանական քաճանայդ: Դու ստեղծեցիր մարդը աննիթ կերպարանքով և զու ինքն առիր քու արարածիդ նիւթական կերպարանքը, որպէս զի աստանայէն խարուած ու մահուան գիրկն ինկածը, քու մարդկեղէն տանջանքներովդ, մահովդ եւ աստուածախառն կեանքովդ, ազատես յաւիտեանական կորուստէն, և այս յոյսին գրաւակոնը զանազան տեսիլներով զուշակուծ թիւններով յայտնելով նաՀապետներուն և որդարներուն, հկար և քու սաՀմանած ժամանակդ կատարեցիր: Նոյն այդ յուսովն էր որ խաղաղութեամբ Հանգչեցան և ապաւնեցին երկիւղածներուն Հոգիները աշխարհիս սկիզբէն ի վեր, ոչ միայն Արարածի սեւրունդները այլ և բազմաթիւ Հեթանոսներ, որոնք առանց չեղելու ճամբորդեցին իրենց Հոգւոյն մէջ դրոշմուած բնածին օրէնքի լոյսին ետեւէն, որով Հիմակ ալ մուտքի դուռ մը Հնրկաւոր է քու աւետարանիդ լոյսէն զրկուածներուն, Հեռաւորներուն Կուռն եւ Հոգիներուն բովանդակ յոյսը, և զեղմով պիտի փրկուի այն որ իր արարիչը կը փրնտուէ: Դու միայն եւ մահուան և կեանքի մէջ ներկայի և ապաւնի մէջ, մարդու և Աստուծոյ մէջ տիեզերական միջնորդը, նոյն ինքդ դուռն մարդ և Աստուած. «Յիսուս Քրիստոս երէկ և այսօր, նոյն և յաւիտեանս»:

Ո՛վ մօտ և Հեռաւոր երէկ, ո՛վ առանց երէկի վաղ, որ պիտի գաս, ո՛վ արագընթաց զու այսօր, միջնորդ երկու յաւիտեանականութեան: Ո՛վ Յիսուս Քրիստոս որ բռնած եւ բովանդակ անցեալը, ներկայն և ապագան, ու Հանդերձեալը, զեղ Համար չկայ երէկ և վաղ, անցեալ ու գալիք, այլ ամէն բան ներկայ, ամէն բան անսկիզբ և անվախճան: Ո՛վ յաւիտեանականութեան անգունդ, որուն մէկ կաթիլը միայն աւելի մեծ է քան բոլոր ծովերու ընդարձակութիւնը և դարբնութիւնը: Ո՛վ ժամանակներ որոնք ոչ սաՀման ունին և ոչ ժայր, ոչ յատակ ոչ ձեղուն, ոչ կէտ մը և կեդրոն մը: Երէկ և վաղ մշտնջենաւոր, կը սարսափի իմ Հոգիս ձեզմէ, և մտածութիւնս կը խռովի ու կ'ապաւնիմ եւ ներկային, բայց դուք երէկ

և վաղ յիսուսեան իրեւ վիթխարի սեմեր, մինչեւ երկինք Հասնող Հսկայական բարձրութեամբ առդին և սնդին լայնաբաց դրան մը, կանգնած էք Հսկայ սխներու նման, որոնց մէջէն կու գայ ու կ'անցնի ժամանակը մէկ յաւիտեանականէն դէպ ի իսկական յաւիտեանականութիւնը, ինչպէս ծովերը դէպ ի անՀուն ովկիանը: Եւ այդ սեմերուն մէջ վայրկեան մը կ'երեւամ կը տատանիմ անՀուն փափաքով, ինչպէս անոնք որ ինծմէ առաջ եկան, կամ Հետո եւ և կամ պիտի գան դեռ, անցան կ'անցնին անվախճան յաւիտեանականութիւնը:

Ոչինչ կայ կանգուն, ոչինչ Հաստատուն այս անցաւոր աշխարհին մէջ, այս երկու կեանքերու խաչածեւին վրայ, բայց եթէ մէկ քար մը միայն անյողողող և անդունդներէն դուրս ցցուած. ժամանակին ալիքները խռովայող կը բախին անոր և խորտակուած կը նահանջեն. և այդ «վէճն էր ինքն Քրիստոս», բազմած իր եկեղեցւոյն այն գահին վրայ որ կանգնած է երկրոյ մէջ, ինչպէս ձկնորսներու փոքրիկ Հիւղակ մը ալիքներով շղթայուած չնչին կղզիի մը վրայ, մինչեւ որ օր մը երբ դարբնու արեւները կ'երկոյանան փակելով անոր փեղկերը փոխադրէ զայն և Հոն ապաստանողները իր երկնային օթեանը:

Այսպէս Յիսուս Քրիստոս, յաւիտեանական ճշմարտութիւնը միայն կանգուն, անշարժ է, և դարբն ու մարդիկ կ'անցնին անոր առջեւ, կը նայի նա եկող զացող ազգերուն վրայ, և իր խաչը կը պարզէ ամենուն. ինչպէս այն փոքրիկ, աւաղուտ կղզեկին որ սորդը, իր նրաթել ուղականով կը մաղէ միշտ մարդերու Հոգին այս կեանքիս խառնակոյտ ալիքներու մէջէն, ուր դեռ կը ըջի դաւաճան քայլերով մարդերու Ռիսիմ թըշնամի՝ վիշապը, թէպէտ վիրաւոր, թէպէտ օրհասական և արտագրուած իր երեքնի բռնաւոր իշխանութենէն, այս աշխարհէս: Խաչի բունով ջախջախուած նա դառնօրէն կը յիշէ միշտ թէ՛ այս աշխարհիս տէրն ու Փրկիչը միայն Յիսուսն է:

(Շարունակելի)

Հ. Ղ. ԱԼԻՇԱՆ

(Թրգմ. Հ. Վ. ՅՈՎԱՆՆԵՍԵԱՆ)